

REFERAT FOR FORSKNINGSKOMITEEN

11. DESEMBER 2023

Sted: Rom 4111, Domus Juridica, Kristian Augusts gate 17, Campus sentrum

Tid: Mandag 11. desember 12.00-14.15

Deltakere

Åse Gornitzka (prorektor)
Jan Bjålie (MED)
Bjørn Jamtveit (MN)
Janne Reseland (OD)
Mathilde Skoie (HF)
Tore Nilssen (SV)
Erik Knain (UV)
Anne Hege Grung (TF)
Vibeke Blaker Strand (JUS)
Hugo de Boer (NHM)
Carl Henrik Gørbitz (UiO:Livsvitenskap) fra kl 13.30
Vebjørn Bakken (UiO:Energi og Miljø)
Tore Rem (UiO:Demokrati)
Karl Henrik Storhaug Reinås (UiODoc) frem til 13.45

Forfall:

Per Morten Sandset (viserektor)
Malena Bakkevold (seksjonsleder, FIADM)
Håkon Glørstad (KHM)

Inviterte deltagere: Sak 47/23 Anna Kolberg Buverud (FIADM), Sak 48/23 Margaret Fotland (FIADM)

Sekretariat:

Ingrid Sogner (avdelingsdirektør, FIADM)
Elisabeth Authen Sethre (seksjonsleder, FIADM)
Åse-Marit Kristiansen (sekretær og referent, FIADM)

[Godkjenning av innkalling og referat fra forrige møte](#)

Innkalling og referat ble godkjent, to saker ble meldt inn til Eventuelt.

[Sak 46/23 UiOs strategiske satsinger](#)

UiO:Demokrati, UiO:Livsvitenskap og UiO:Energi og miljø er Universitetet i Oslos tre tverrfaglige satsinger og ledes av hhv direktør Tore Rem, direktør Carl Henrik Gørbitz og direktør Vebjørn Bakken. Direktørene presenterte sine satsinger i henhold til vedlagte presentasjoner.

UNIVERSITETET I OSLO

Noen punkter fra diskusjonen:

- Viktig at satsingene er godt kjent i miljøene. Har tidligere hatt styrerepresentasjon på instituttnivå, nå er det praktisk at styremedlemmer sitter på dekannivå, gjør forankring enklere og gir mer effektiv drift.
- Det brukes mye ressurser i å velge ut prosjekter for tildeling av midler. Behov for å bruke ressurser også på å vise resultater. Viktig å vise at det er en god investering for UiO å bruke betydelige midler på tverrgående satsinger.
- Miljøene kan dreie seg gradvis mot de tematiske områdene for satsingene, dette kan også gjøre grunnforskningen gradvis mer samfunnrelevant og tverrfaglig.
- Viktig å vektlegge tverrfaglighet over tid.

Sak 47/23 Forskningslederprogrammene: Utlysninger for 2024

Det er nå åpnet for søknader til Forskningslederprogrammet – Consolidating level (FLP16) og Forskningslederprogrammet – Starting level (RLP-Start 2024) i 2024. Fakultetene leverer søknadene til programmet samlet, i prioritert liste, innen 1. februar 2024. Anna Kolberg Buverud ga en presentasjon av programmene i hht til vedlagte presentasjon.

Noen innspill fra forskningsdekanene:

- Mangfoldsledelse og tverrfaglig ledelse er viktige temaer, ligeså inkorporering av temaer om endringer i forskningssystemet og global forskningskultur.
- Mange kvalifiserte som ikke får plass. Det er et ønske om å ha programmene oftere, men dette er et ressurspørsmål.
- Forskningsdekanene vil kunne inviteres til en workshop for å jobbe fram forbedringer og hensiktsmessige oppdateringer.

Sak 48/23 Publikasjoner og åpen tilgang for UiO i 2023 og nasjonale prosesser på feltet

UiO har siden 2004 rapportert årlig på vitenskapelige publikasjoner til KDs publiseringsindikator. Publiseringsindikatoren var en av flere indikatorer som brukes til resultatbasert omfordeling (RBO) mellom institusjonene i universitets- og høyskolesektoren. UiO hentet årlig ut ca. 25 % av midlene som ble fordelt ved RBO og er den institusjonen som har størst antall publikasjoner i UH-sektoren. 2022 publikasjonene rapportert i år (2023) var siste året denne rapportering utløser midler i neste års statsbudsjett. Rapporteringen har vært positiv fordi den har gitt en meget god oversikt over institusjonens forskningsresultater både på et overordnet nivå og for enhetene. Den har også gitt oversikt fra 2015 for sampublikasjoner, åpen tilgang og finansierer.

Fordi dette landskapet er i bevegelse, er det satt i gang ulike nasjonale prosesser:

1. Rapport og strategi for åpen tilgang etter 2024 – desember 2023
2. Gjennomgang av publiseringsindikatoren – våren 2024
3. Nytt system for vitenarkiv og Cristin – 202?
4. UiO-Kompetanse- og vurderingsmatrise (KVM) og NOR-CAM(UHR) pågående

I henhold til vedlagte presentasjon ga Margaret Fotland en oversikt over UiOs rapportering av vitenskapelige publikasjoner i antall, poeng, åpen tilgang, sampublikasjoner og antall publikasjoner som er finansiert av Forskningsrådet og EU.

UNIVERSITETET I OSLO

Punkter fra diskusjonen:

- Helseforetakene og instituttsektoren skal fortsatt opprettholdes gjennom publiseringsidikatorene. Et spørsmål er hva vi velger å gjøre med nivåene.
- Det er stor variasjon mellom fagområder, en ordning vil ikke passe for alle.

Eventuelt

To saker ble meldt inn:

Mathilde Skoie: KI-milliarden som er lansert, bør UiO lansere noe tverrgående her. Kan vi få til en merverdi hvis flere fakulteter går sammen og fasiliteter en møteplass, inspirasjonsseminar eller lignende? Dette må følges opp raskt.

Tore Nilssen: SV arrangerer Forum for Forskningsetikk 2. februar på formiddaegn, Nøyaktig tidspunkt ikke satt. Tema og foreløpig tittel: Allmenhetens interesse vs samtykke som rettslig grunnlag for persondata i forskning - implikasjoner for forskningsetikken.

Kommende møter

- 5. febr 2024
- 4. mars 2024
- 8. april 2024
- 29. april 2024
- 27. mai 2024
- 17. juni 2024
- 9. sept 2024
- 7. okt 2024
- 11. nov 2024
- 16. des 2024

UNIVERSITETET I OSLO

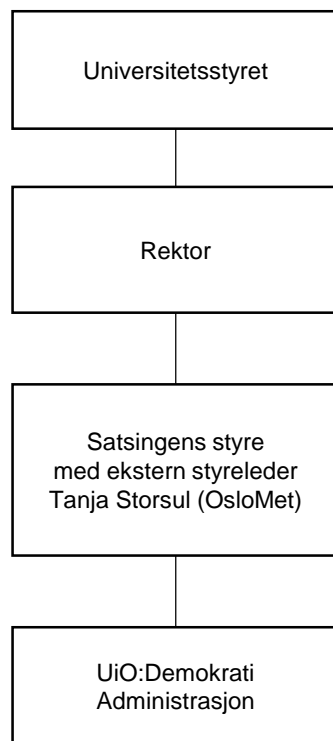
UiO:Demokrati

En tverrfaglig satsing

Tore Rem, direktør
11. desember 2023

UiO:Demokrati

UiO:Demokratis administrasjon

Tore Rem,
direktør

Mona Grydeland,
administrativ
koordinator

Hanna Huglen
Revheim,
kommunikasjons-
rådgiver

Marte Storbråten
Ytterbø,
arrangements-
koordinator

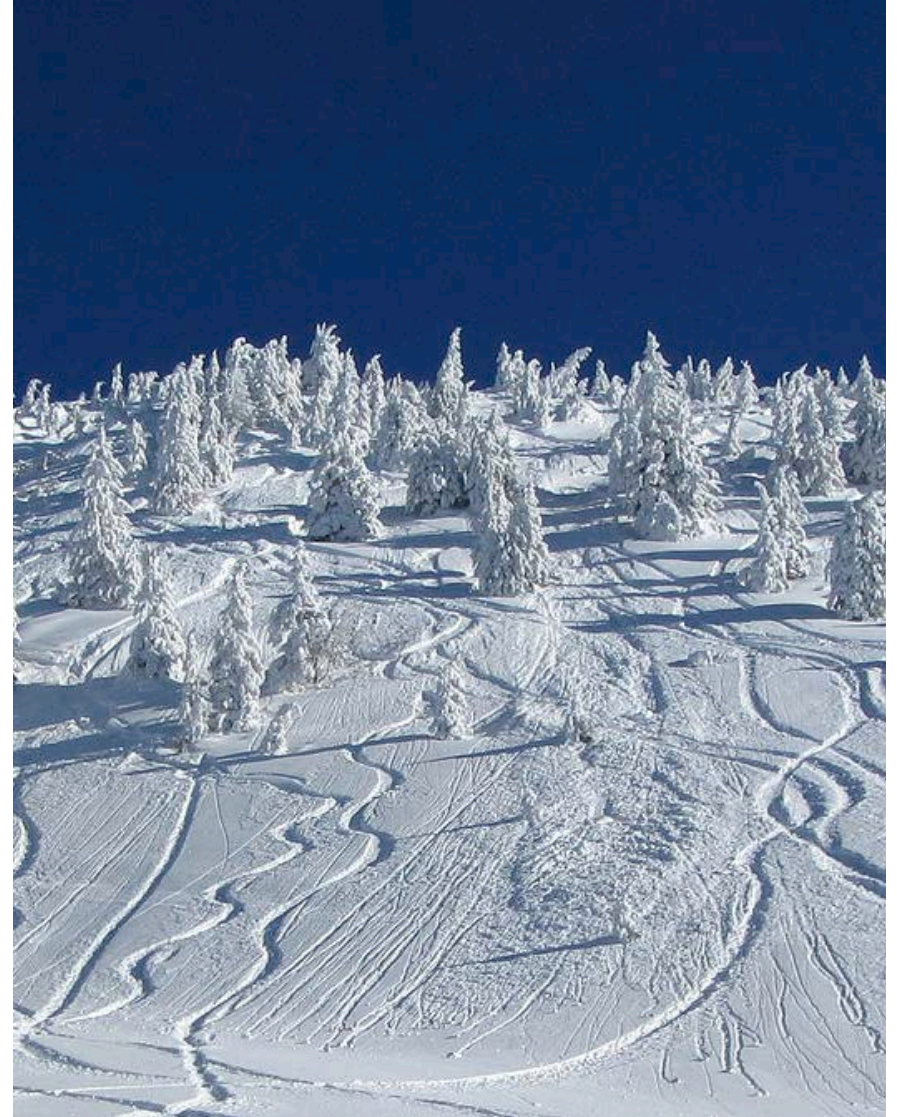
- Formell oppstart 1. januar 2023
- Budsjettramme 2023 på 20 millioner
- Det humanistiske fakultet er vertsfakultet

UiO:Demokrati

- UiO:Demokratis tematiske hovedspor:
 1. Demokrati som styringsform og demokratiets institusjoner
 2. Borgere, mangfold og ulikhet
 3. Kunnskapens rolle og funksjon
 4. Demokrati og krisehåndtering
 5. Demokratiet i hverdagen

I tillegg opererer vi med tre tverrgående dimensjoner:
Globalisering, bærekraft og digitalisering.

Alle satsingens forskningsgrupper relaterer seg til enkelte eller flere av disse, og er tverrfaglig organisert.

Fire første forskergrupper (2023-25)

- Vitenskap og demokrati

<https://www.uio.no/forskning/satsinger/demokrati/forskning/forskergrupper/vitenskap-og-demokrati/index.html>

- Demokratiets tekstkulturer

<https://www.uio.no/forskning/satsinger/demokrati/forskning/forskergrupper/demokratiets-tekstkulturer/index.html>

- Medisinsk kunnskap og demokratiske rettigheter i debatten om abort

<https://www.uio.no/forskning/satsinger/demokrati/forskning/forskergrupper/medisinsk-kunnskap-og-demokratiske-rettigheter-i-debatten-om-abort/index.html>

- Innvendinger mot demokrati

<https://www.uio.no/forskning/satsinger/demokrati/forskning/forskergrupper/innvendinger-mot-demokrati/index.html>

Vitenskap og demokrati (SciDem)

Demokratiets tekstkulturer

MEDRA (Medisinsk kunnskap og demokratiske rettigheter i debatten om abort)

Innvendinger mot demokrati

Nye forskergrupper (2024-26)

- The AI democracy research group (Research group leader: Jonas R. Kunst, SV)
- Stakes of Democracy (Research group leader: Prof. Kristin Asdal, SV)
- Design4Democracy (Research group leader: Prof. Alma Leora Culén, MN)
- Experiencing American Democracy (Research group leaders: Prof. Hilde Sandvik and Prof. Eirinn Larsen, HF)
- DEMOCRISIS (Research group leader: Prof. Marius Timmann Mjaaland, TF)

Forskningsinitiativer

- Orientering om Horizon; sonderinger med partnere
- Cluster of Research Excellence (CoRE): The Politics of Sustainable Development (Dan Banik, SUM)
- Søknad for Creative Europe med europeiske kulturbyer

Mer enn forskning

Formidling, utdanning og samarbeidspartnere

- Demokratisering gjennom å spre kunnskap om demokratiet og dets forutsetninger
- **Formidling:** En rekke utadrettede arrangementer, samt diverse andre bidrag til offentligheten
- **Utdanning:** Søkornmidler til tverrfaglige emner, masterstipender og synliggjøring av UiOs demokratirelevante kurs. Circle U-samarbeid.
- **Samarbeidspartnere:** Oslo Science City, Sparebankstiftelsen, Studentparlamentet, Eidsvold 1814, Museumsnettverket for demokrati og menneskerettigheter, Oslo kommune (utdanningsetaten), KS, Nobels Fredssenter, 22. juli-senteret, Utøya m.fl.

Demokrati i praksis

Et prosjekt med støtte fra Sparebankstiftelsen

- Midler til arrangementer og en stilling med ansvar for arrangementsdrift.
 - Kartlegging av demokratikompetanse og behov hos sivilsamfunnsorganisasjoner
 - Stor arrangementsserie (ny arena for demokratidiskusjon: «Demokratifrokost» på Domus Bibliotheca og «Demokratilunsj» på HumSam-scenen) + en stor årskonferanse (med Oslo Science City Arena)
 - Studenter og unge som særskilt målgruppe

09:30: Tore og Christine ønsker velkommen og introduserer Stortingspresidenten
09:40: Velkommen v/ Stortingspresidenten og statsråd Sandra Borch
09:45: Velkommen v/ rektor Stølen
09:50: Keynote - Carl Henrik Knutsen, statusrapport om demokratiet internasjonalt
10:05: Keynote - Sirianne Dahlum, statusrapport om demokratiet nasjonalt og lokalt
10:15: Panelsamtale om demokratiets status: Knutsen, Dahlum, Siri Gloppen. Samtaleleder: Torbjørn Røe Isaksen
10:40: Pause
11:00: Keynote - krigen i Ukraina: David Runciman
11:15: Keynote – krigen i Ukraina: Janina Dill
11:30: Panelsamtale Ukraina: Ine Marie Eriksen Søreide, Bård Vegar Solhjell, Helsingforskomiteen/Flyktningshjelpen (Nansenprogrammet). Samtaleleder: Jette Christensen
12:00 - 13:00: Lunsj

13:00-15:00: Samfunns-
og arbeidsliv

13:00-15:00: Digitalisering

13:00-15:00: Fellesskap

13:00-15:00: Verden

15:00 - 15:15: Pause
15:15: Panelsamtale: Klima- og naturkrisen og demokratiet, Vetlesen, Anja Bakken Riise, Tore Wig, Lan Marie Berg. Samtaleleder: Umar Ashraf
15:45: Pause
16:05: Global helse og demokrati: John-Arne Røttingen, Camilla Stoltenberg. Samtaleleder: Shazia Majid
16:30: Konkluderende samtale: Almlid, Følsvik, Erna Solberg, Carl Henrik Knutsen. Samtaleleder: Tore Rem

**UNIVERSITETET
I OSLO**

UiO: Livsvitenskap

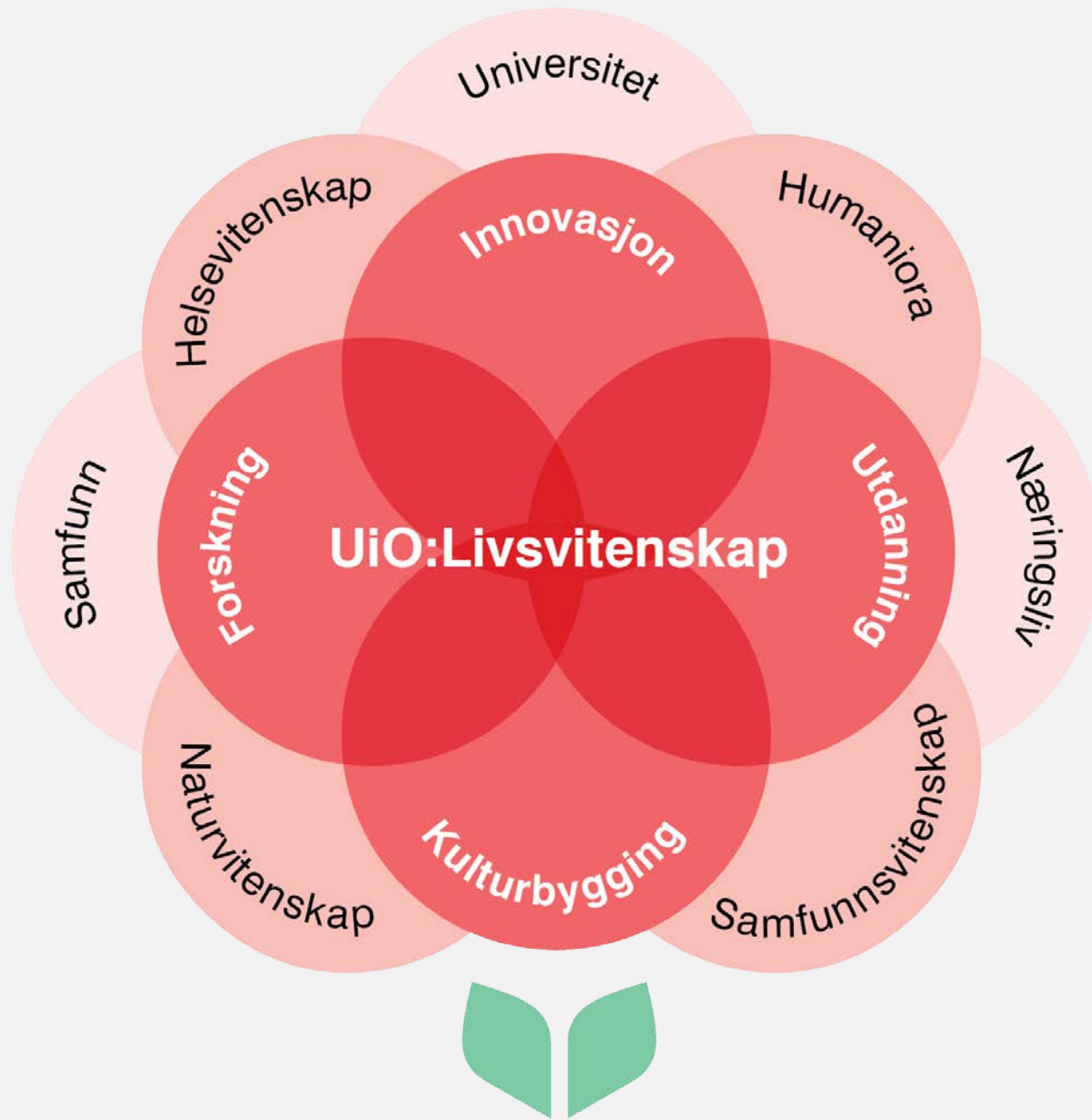

Carl Henrik Gørbitz
Direktør UiO: Livsvitenskap

Forskningskomiteen 11. desember 2023

UNIVERSITETET
I OSLO

Forskning

Konvergensmiljø

UiO: Livsvitenskap sitt primære virkemiddel innen forskning er finansiering av konvergensmiljø – tverrfaglige forskningsgrupper som skal løse store samfunnsutfordringer innen helse, miljø og bærekraft.

Konvergensmiljø

2022–2026

Konvergensmiljø 2019–2023

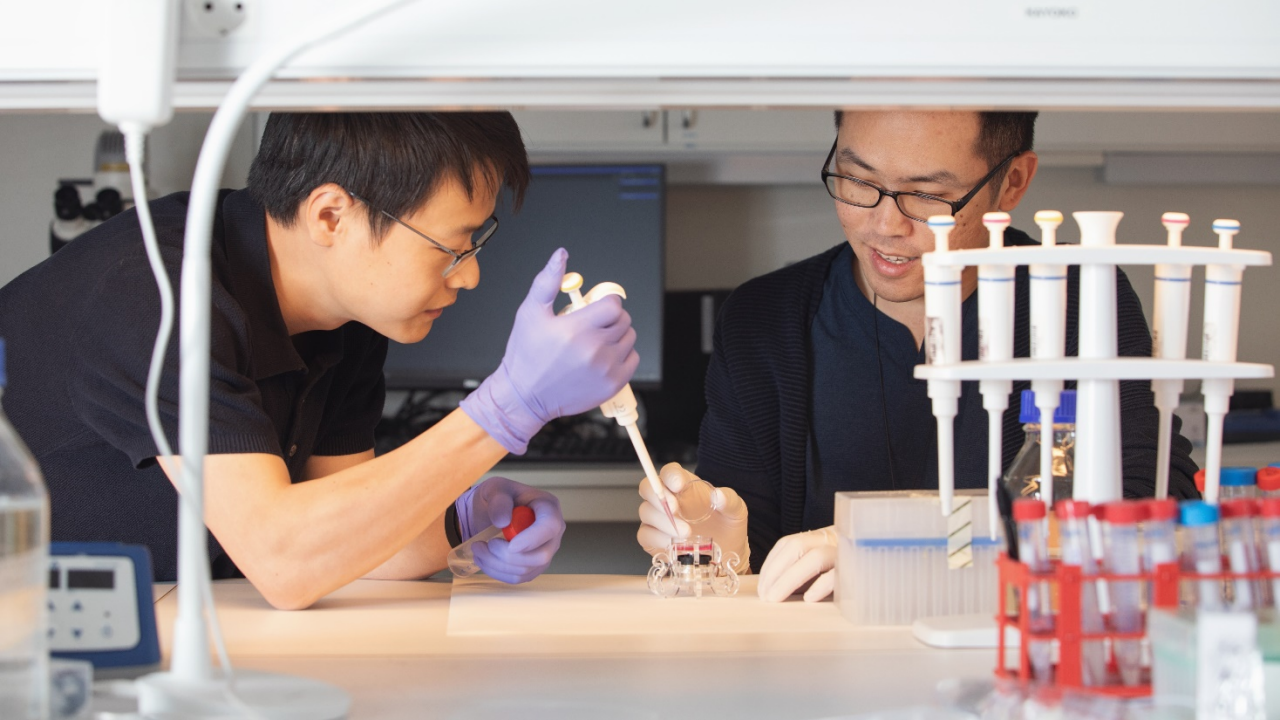

KM-II 2019 - 2023

KM-III 2022 - 2026

KM-I 2017 - 2021

De viktigste erfaringene fra konvergenstiljøene:

- Vi har utviklet en god søknadsprosess
- Vi har god internrapportering og kontinuerlig oppfølging
- Hele UiO er involvert
- Tverrfaglighet tar tid!
 - Fagterminologi
 - Vaner, mind-set
- God grunn til å anta at de bidrar til bedre forståelse og respekt på tvers av fag
- Høy tilfredshet blant PhD-kandidater og postdoktorer
 - Miljøene håndterer motsetningen mellom disiplinære PhD-grader og tverrfaglige prosjekter på en god måte
- Miljøene henter inn betydelige eksterne midler

Fakultet	PhD	Postdoc	Totalt
MED	12 (7)	14 (6)	26 (13)
MN	14 (4)	12 (7)	26 (11)
SV	7 (4)	2 (1)	9 (5)
HF	4 (3)	3 (1)	7 (4)
OD	1 (1)		1 (1)
TF	1 (1)		1 (1)
UV	1		1
JUS	1 (1)	1 (1)	2 (2)
NHM	1 (1)		1 (1)
Sum	42 (22)	32 (16)	74 (38)

Fordeling av stillinger i konvergenstiljøene pr fakultet/museum.
Tall i parentes er under finansiering pr januar 2023.

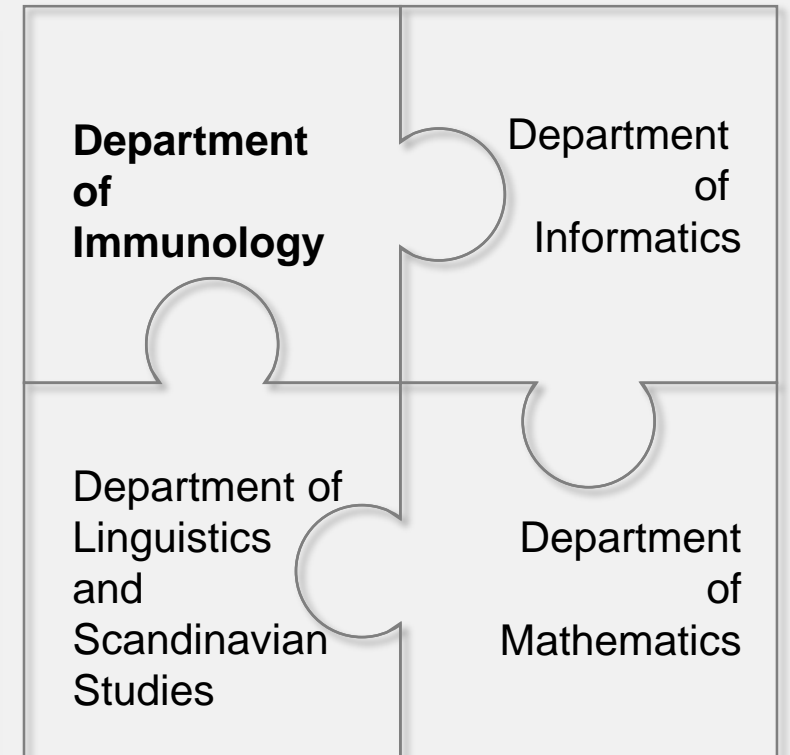
Hva med tverrfaglige publisering?

Konvergenstmiljøene publiserer mye og godt.

Vi har sett flere eksempler på sampublisering med forfattere fra flere fakulteter.

Linguistics-driven machine learning to decipher the molecular language of immunity (ImmunoLingo)

The convergence environment wants to decipher how disease and antigen recognition is encoded in the immune system and to perform experiments *in silico* to improve intervention and treatment of human diseases.

"En postdoc med bakgrunn i **lingvistikk** fikk førsteforfatter-artikkel om **proteinsekvenser** akseptert i et høyt anerkjent **maskinlærings**-tidsskrift. Helt utenkelig uten et tett konvergenstmiljø" (<https://www.nature.com/articles/s42256-023-00637-1>)

Hva med tverrfaglige publisering?

Konvergenstmiljøene publiserer mye og godt.

Vi har sett flere eksempler på sampublisering med forfattere fra flere fakulteter.

Samtidig ser vi at å utelukkende fokusere på hvor forfatterne er ansatt blir for snevert.

Kommentarer innhentet på konvergenstmiljøledersamling 24. august 2023:

Det er få aktuelle tidsskrifter for tverrfaglige artikler

Publiserer i de samme tidsskriftene, men i nye konstellasjoner

It may well be that publications remain disciplinary, but at least from our side we see that the new constellations significantly contribute to the publications

Kan bruke folk fra andre disipliner for å få disiplinære publikasjoner bedre

Får bedre vitenskap av samarbeid selv om publikasjonen er disiplinær

... sampublisering kan ikke være det eneste målet på suksessfull konvergens, spesielt for fag hvor den eneforfattede monografien er gullstandard og i fag hvor spesialisering er høyst nødvendig og verdsatt

Det regnes ikke som god kutyme å skrive med stipendiater. Ødelegger en juniors karriere å publisere tverrfaglig.

I enkelte fag er det ikke tradisjon for flere forfattere. Må eventuelt se på acknowledgments

Tverrfaglig formidling i ikke-akademiske kanaler har også stor verdi

Kan komme ut med resultater på andre måter enn tradisjonell publisering

Åpen utlysning UiO:Livsvitenskap

UiO:Livsvitenskap kan støtte tiltak **ved UiO** som er forenelige med UiOs livsvitenskapsstrategi for forskning, innovasjon og utdanning med mål om å sikre og styrke internasjonal konkurransekraft innen livsvitenskap. Åpen utlysning gjelder for tiltak ved UiO som ikke dekkes av UiO:Livsvitenskaps øvrige støtteordninger.

Senter for pandemi- og én-helse-forskning (P1H)

Senter for pandemi- og én-helse-forskning ble opprettet i slutten av 2022 for å forberede Universitetet i Oslo, og Norge, bedre på den neste epidemien av sykdom X.

Covid-19-pandemien hadde en dyptgripende effekt på samfunnet globalt, med ulike virkninger og innsikter på tvers av flere domener, og avdekket hull i vår nasjonale og internasjonale beredskap for slike zoonotiske utbrudd.

For å forberede oss bedre på å reagere på denne og fremtidige epidemier, må løsningene være tilsvarende tverrfaglige i sine tilnærminger og omfatte både nasjonale og internasjonale perspektiver.

Med hjelp fra UiO:Livsvitenskap etablerer P1H et rammeverk som vil fremme samarbeid på tvers av institutter ved UiO gjennom tverrfaglige og sammenkoblede forskningsaktiviteter.

The Lancet One Health Commission

EBP-Nor

NO EN Meny

Om prosjektet

Earth BioGenome Project (EBP) er et globalt ikke-kommersielt initiativ som har som mål å sekvensere og katalogisere genomene til alle Jordas 1,5 millioner eukaryotiske arter i løpet av 10 år. EBP-Nor er det norske initiativet inn mot EBP, og er et samarbeid mellom de store universitetene i Norge (UiO, NMBU, UIB, NTNU, Uni Nord og UiT), forskningsinstituttet SINTEF og de ikke-akademiske institusjonene REV Ocean, The Life Science Cluster og ArcticZymes Technologies. Sammen vil vi sekvensere og katalogisere alle eukaryote arter i Norge, estimert til 45 000 arter.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Senter for bioinformatikk

Senter for bioinformatikk er en hub for bioinformatikk og beregningsbiologi. Vår kompetanse spenner fra presisjonsmedisin i alle aspekter av genomikk, uavhengig av arter og populasjoner, til proteinstruktur.

Utdanning

UiO:Life Science

← News and events ← Funding

Apply for summer research project in life science 2023

Gjennomført for 7. gang i 2023.
Svært fornøyde deltagere og
prosjekteiere

UiO:Life Science NO **EN**

← Norway Life Science Conference

Young Talents

– career opportunities beyond academia

UiO: Livsvitenskap

← Aktuelt ← Aktuelle saker ← Aktuelle saker

Emneutviklingsstøtte for å fremme tverrfaglig utdanning

Vertsfakultet MN

Farmasi + IBV

Medarrangør MED

IMB

Undervisningsstart V24

Veksthuset for verdiskaping

Tre emner har gått i 2023:

FIL2900 – Fordypning i vitenskapsfilosofi

SOSGEO2400 – Introduksjon til demografi og

PSY2209 – Behaviour Genetics

Nytt tverrfaglig utdanningstilbud: honours-sertifikat i Livsvitenskapsinnovasjon

Nå kan studenter som ønsker en karriere innen innovasjon og entreprenørskap, ta mastertillegg i Livsvitenskapsinnovasjon.

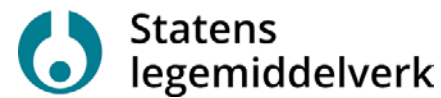
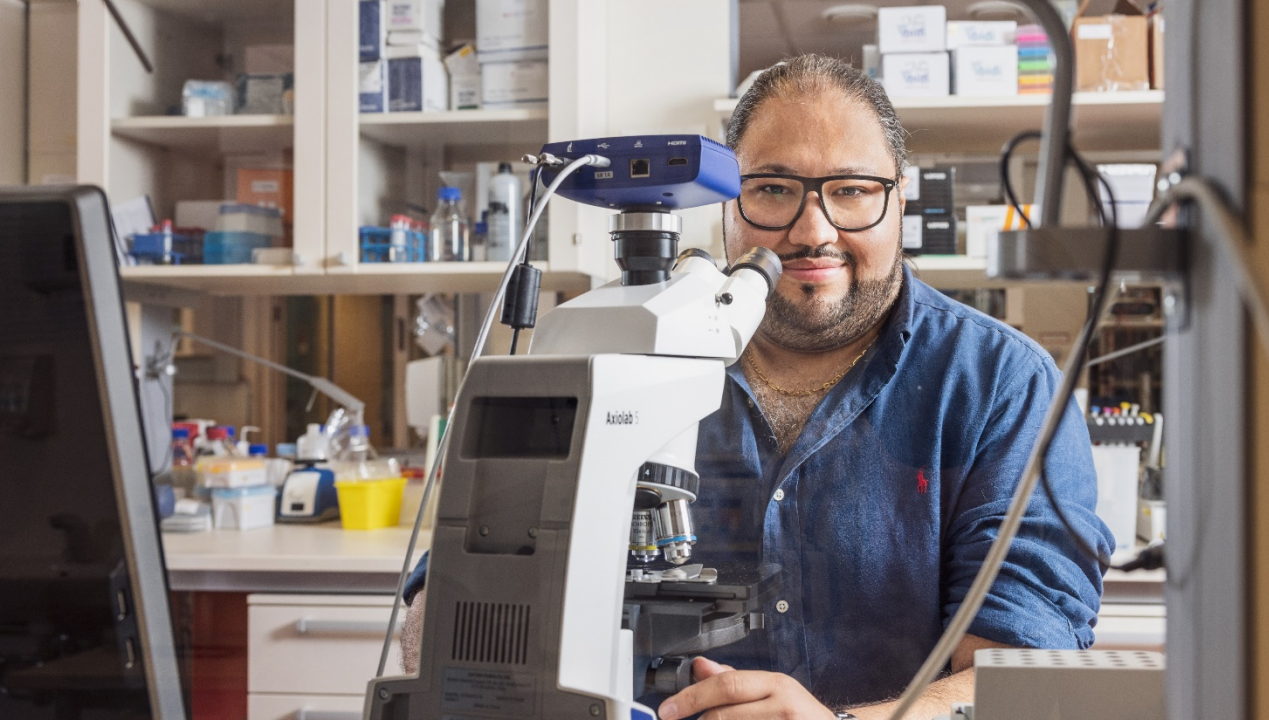

Innovasjon

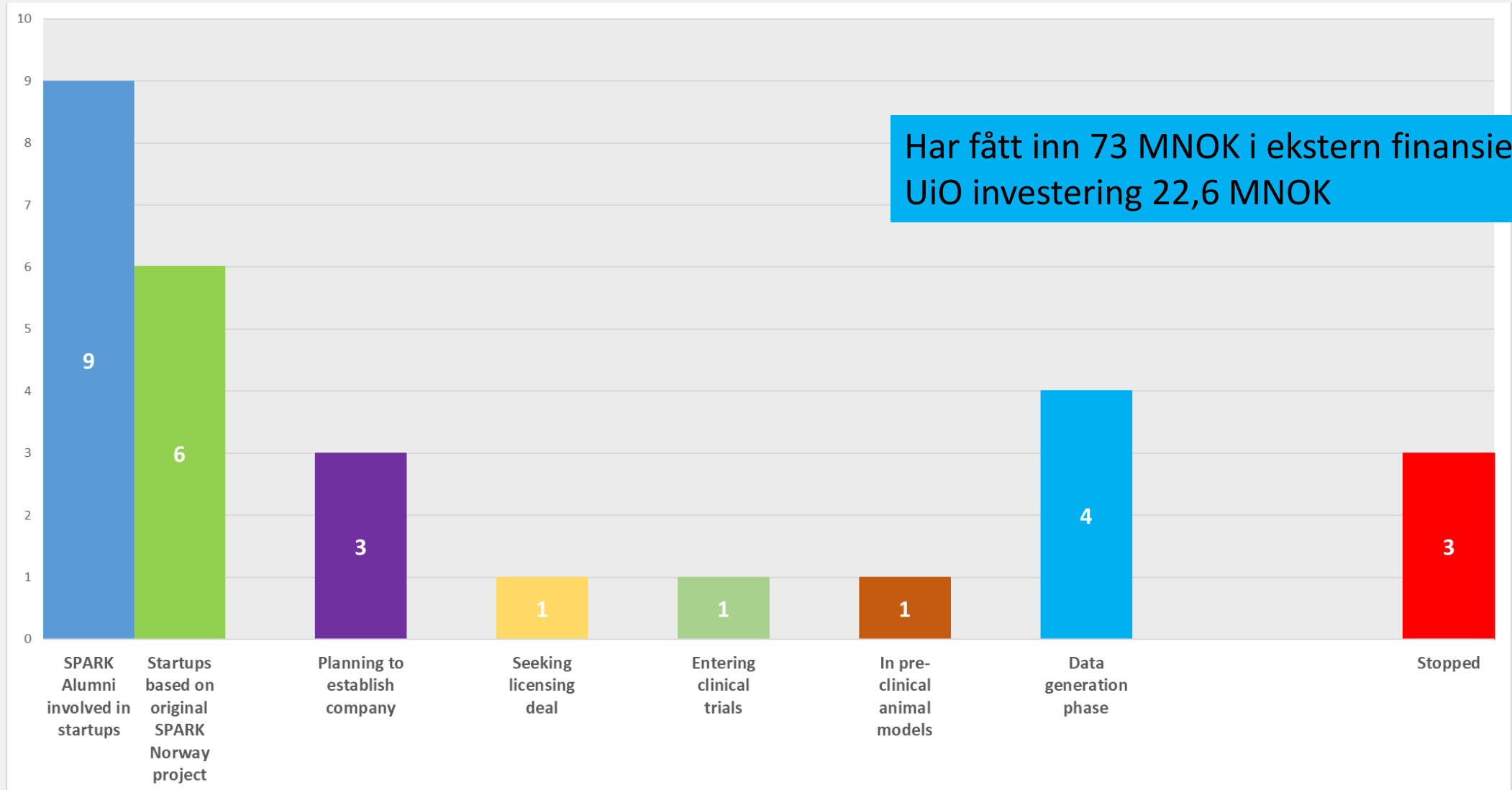

2-årig innovasjonsprogram med oppstart i 2018
40 prosjekter tatt opp, 19 uteksaminert (alumni)

Resultater fra de første 19 SPARK Norway Alumni

POLITIKK FOR EIERSKAP OG FORVALTNING AV IMMATERIELLE RETTIGHETER VED UNIVERSITETET I OSLO («IPR-POLITIKK»)

Vedtatt av universitetsstyret 16. november 2004, sist endret xx xx 2023

Innhold

1. Bakgrunn og formål	2
1.1 UiOs innovasjonsbegrep	2
1.2 Økosystemet for innovasjon	2
1.3 Formålet med IPR-politikken	2
2. Rettslige rammer	3
3. Hvem omfattes av IPR-politikken?	3
4. Hva omfattes av IPR-politikken?	3
5. Eierskap til arbeidsresultater skapt av ansatte	4
5.1 Overtakelse av rettigheter til arbeidsresultater	4
5.2 Ansatte med to eller flere arbeidsgivere	4
6. Særlig om samarbeid med selvstendige virksomheter	5
6.1 Arbeidsresultater skapt i bidragsforskning	5
6.2 Arbeidsresultater skapt i oppdragsforskning	5
7. Inven2 AS	5
8. Veksthuset for verdiskaping	5
9. Meldeplikt for ansatte	6
9.1 Hva meldingen skal inneholde	6
9.2 Publiseringsrett og akademisk frihet	6
9.3 Unnlatt melding	6
10. Erklæring om overtakelse	6
11. Godtgjøring	7
12. Tilbakeføring av rettigheter	7
13. IPR-utvalget	7
14. Åpen vitenskap	7

Sendt ut i e-phorte 24. november med
høringsfrist 15. desember

Fysisk institutt

LagLivLab er et verksted med avansert utstyr for å bygge lab-brikker - "lab-on-a-chip" - og et laboratorium for å studere cellebiologi på disse brikkene med integrerte elektroniske og optiske målsystemer. LagLivLab er også et støtteapparat, veiledning og selvorganiserte prosjekter.

Fra "Åpen utlysning"
(strategiske midler)

Samfunn, samspill og infrastruktur

UNIVERSITETET
I OSLO

Norway Life Science 2023

Livsvitenskapskonferansen

13.-15. februar

oslo
science
city arena

PARTNERE:

OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS

LMI

OSLO CANCER CLUSTER

Oslo

INDUSTRIPARTNERE:

Microsoft

AstraZeneca

novo nordisk

UNIVERSITY OF OSLO

Norway Life Science 2024

13 – 14 February

oslo
science
city arena

PARTNERS:

LMI

Norwegian University of Life Sciences

INDUSTRY PARTNERS:

Norway Life Science 2024: Unlocking the Potential of Health Data

What will it take to increase Norway's competitiveness in access to and use of health data?

An architectural rendering of a large, modern university building complex. The building features a prominent facade of dark, vertical slats and is set within a landscaped courtyard with green lawns, trees, and paved walkways. People are shown walking and cycling in the courtyard. In the background, there are rolling hills under a blue sky with scattered white clouds.

Seminar for ansatte som skal flytte til Livsvitenskapsbygget

Seminalet "Hvordan bor vi sammen?" ble arrangert 24. mai. Det var godt oppmøte og høyt engasjement blant ansatte fra UiO og OUS som deltok.

Tid og sted: 24. mai 2023 11:00–15:30, Kjemibygningen, auditorium 1

Ny strategi og forlængelse våren 2024

Endelig versjon vedtatt i
UiO:Livsvitenskap sitt
styremøte 8. desember 2023

UiO:Livsvitenskap
Strategi 2025 – 2029

Dato: 19. oktober 2023

Bestilling knyttet til vedtakssak om videreføring av UiO:Livsvitenskap

UiO:Livsvitenskap bes med dette å levere et dokument inneholdende en beskrivelse av hvordan satsingen og dens aktiviteter kan organiseres i en ny virkeperiode, fra 1. januar 2025 til og med 31. desember 2029. Dokumentet vil, sammen med det reviderte strategidokumentet, bli et vedlegg til vedtakssak om videreføring av satsingen i universitetsstyrets møte 14. mai 2024. Saken meldes også som diskusjonssak i dekanmøte og rektoratmøte.

Bakgrunn

UiO:Livsvitenskap har virkeperiode og finansiering til og med 31. desember 2024. Rektoratet har gitt UiO:Livsvitenskap et mandat om å utarbeide en strategi for satsingen for perioden 2025–2030.

Strategi 2025-2030 og status for UiO:Livsvitenskap ble presentert av satsingen i universitetsstyrets møte 6. september, samt i dekanmøtet 20. september. Man har mottatt gode tilbakemeldinger i begge fora. UiO:Livsvitenskap skal nå vurderes videreført for en ny periode og det er behov for å tydeliggjøre hvordan satsingen kan organiseres for en ny periode.

Oppdrag

UiO: Livsvitenskap bes å levere et dokument som beskriver hvordan satsingen og dets aktiviteter skal organiseres i den nye virkeperioden. Dokumentets utforming og disposisjon er fleksibel, men skal inneholde følgende elementer:

- Introduksjon og bakgrunn
- Mandat
- Organisering
 - Organisasjonsmodell
 - Styret (oppnevning, sammensetning, funksjon og oppgaver)
 - Direktør og stab
- Aktiviteter og virksomhet for å nå målene i satsingens strategi innen:
 - Forskning
 - Utdanning
 - Innovasjon
 - Kulturbygging
- Utadrettet virksomhet
 - Formidling
 - Samfunnskontakt og potensielle samarbeidspartnere
 - Arrangementer
- Øvrig

Bærekrafthuset – UiO Sustainability Hub

Rapport fra arbeidsgruppen for Bærekrafthuset

9. november 2023

Høyere utdanningsinstitusjoner har ansvar for å bidra til å løse utfordringene knyttet til klimautslipp, tap av biologisk mangfold og natur, ulikheter og bedring av liv og levekår lokalt og globalt. Dette ansvaret understrekes av nasjonale og internasjonale myndigheter, internasjonale klima- og miljøundersøkelser og høy kvalitet i undervisning av høy kvalitet samt bred formidling av kunnskap.

Universitetet i Oslo har en stor innsats innen klima, miljø og bærekraft for kunnskap om bærekraft og miljø. 7000 kvadratmeter areal led av oss muligheten til å etablere et Bærekrafthuset som vil løse utfordringene verden står overfor. Dette er et vellykkede internasjonale eksempler som har fått navnet *Bærekrafthuset*.

Forslaget om å etablere Bærekrafthuset er beskrevet i *Miljøstrategi fra 2022, Tiltaksplan 2022-2025* Kunnskapsdepartementet (nr. 100).

Bærekrafthuset skal være en katalysator som styrker samspillet mellom forskere og studenter på tvers av fag, og i samarbeid med andre aktører i samfunnet. Det skal bli en arena for å utvikle innovativ undervisning og løsningsorientert samfunnsdialog om sentrale bærekrafttemaer – som tap av naturmangfold, klimaendringer og energiomstilling, samt betydningen av kjønn, mangfold, helse og inkludering for en rettferdig omstilling.

UiOs tre tverrfaglige satsinger, *UiO:Demokrati*, *UiO:Livsvitenskap* og *UiO:Energi og miljø* vil også være sentrale i Bærekrafthuset. Disse representerer langsiktige satsinger, selv om de har midlertidig finansiering. Felles for dem er at de finansierer ulike tverrfaglige forskningsprosjekter som er relevante for bærekraft i bred forstand. *UiO:Energi og miljø* fokuserer på miljømessig bærekraft og energiomstilling. *UiO:Demokrati* støtter blant annet forskning om rettferdig bærekraftig omstilling, og *UiO:Livsvitenskap* fremmer forskning innen bærekraftig helse og biologisk mangfold. En samlokalisering av disse tre satsingene med de to sentrene SUM og STK vil medføre at betydelige ressurser og miljøer samles under samme tak. Dette vil være et svært godt utgangspunkt for å gjøre Bærekrafthuset til et omdreiningspunkt for tverrfaglig forskning, utdanning og innovasjon relatert til bærekraft.

Arbeidsgruppen anbefaler at:

- Farmasibygget (se vedlegg 1) øremerkes til Bærekrafthuset. Bygget pusses opp og driftes så det i seg selv blir et eksempel på bærekraftig bruk.
- Tidlig i prosessen, og i god tid før utflyttingen av Farmasøytisk institutt, sikres de aktuelle ansatte og miljøene medvirkning og deltakelse i planleggingen.
- Universitetsstyret oppretter Bærekrafthuset som en ny enhet og lar ansatte ved SUM, STK og de tre tverrfaglige satsingene inngå som del av den nye enheten.
- Enheten Bærekrafthuset opprettes i 2025 med egen ledelse og administrasjon. Innflytting i bygget skjer så snart det er mulig.
- Det utarbeides en prosessplan som inneholder en detaljert tidslinje, samt en plan for å involvere de ansatte og fagforeningene.

UNIVERSITETET
I OSLO

UiO:Energi og miljø

Vebjørn Bakken
UiO:Energi og miljø

UiO: Energi og miljø

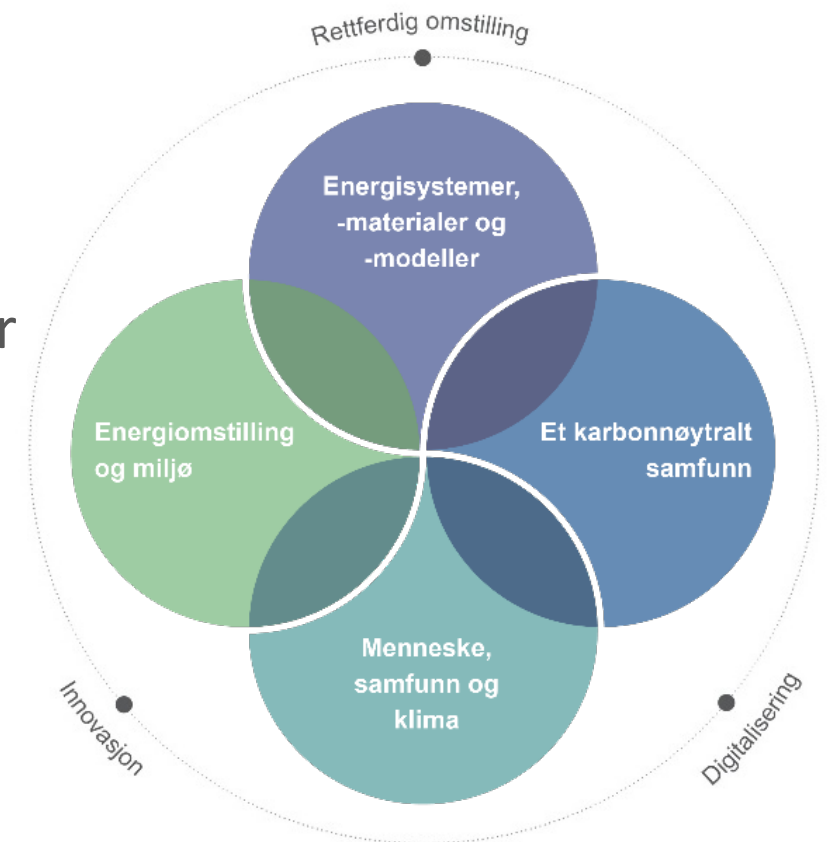
– Energi, klima og miljø

Fire innsatsområder:

- Energiomstilling og miljø
- Menneske, samfunn og klima
- Energisystemer, -materialer og -modeller
- Et karbonnøytralt samfunn

... og tre tverrgående temaer:

- Rettferdig omstilling
- Digitalisering
- Innovasjon (i bred forstand)

UiO: Energi og miljø

– Energi, klima og miljø

Forskning

- Interne utlysninger (såkorn, tematiske faggrupper, konvergenstmiljø)
- Koordinere/fasilitere visse eksterne utlysninger (NFR, EU)

Utdanning

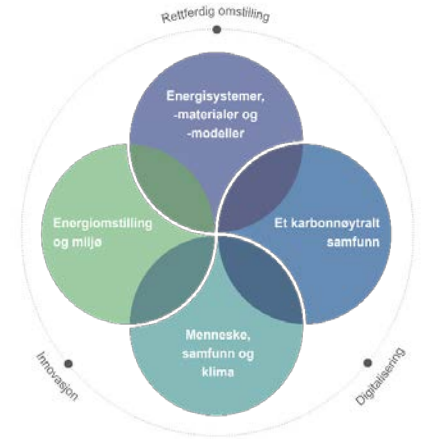
- Sommerprosjekter
- Tverrfaglige emner på master- og PhD-nivå
- Såkornmidler til å etablere/justere emner

Innovasjon

- SPARK Samfunnsinnovasjon

Arrangementer/formidling

- Ulike aktiviteter – gjerne i samarbeid med andre!

UiO: Energi og miljø – Forskning internt finansiert

Såkorndmidler, forskning

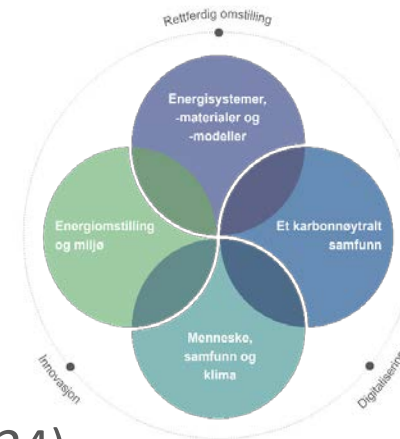
- 50-400 kNOK per søknad; ~2 MNOK/år totalt (neste frist juni 2024)

Tematiske faggrupper

- 4-6 MNOK; 2-3 år
- 3 i 2020, 4 i 2022; ? i 2023

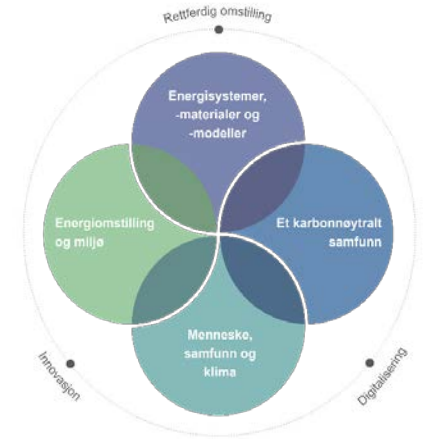
Konvergenstmiljøer

- 4-7 PhD/postdoc-stillinger, 5 år
- 2 tildelt i 2021, *ny utlysning i 2024/25?*

UiO: Energi og miljø – Forskning internt finansiert

Tildelt i 2020

- **Circular energy** (informatics & law)
the role of digital product design, maintenance, and repair in energy conservation

- **Oil in Transition** (history & political science)
discourses on the Green Shift and Climate Change in Norway and the Gulf
- **SPATUS** (mathematics & technology systems)
studying the uncertain production from wind and PV installations

“...så har SPATUS vært et av de morsomste prosjektene faglig jeg har deltatt i!”

Tildelt i 2022

- **Wind for future** (psychology & technology systems)
envisioning swift and inclusive energy transitions with young people across Norway
- **RESULTS** (social geography, development studies & culture studies)
what key insights are missing from current approaches to the energy transitions?
- **CCNS** (geosciences & law)
exploring the southern North Sea as a strategic area for future European CCS-activities
- **DENT** (physics & chemistry (materials science))
discovery and exploration of novel materials for tandem solar cells

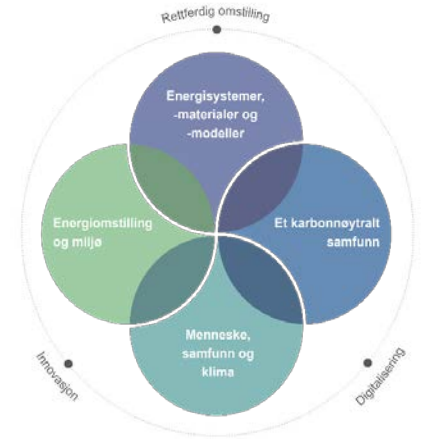

UiO: Energi og miljø – Forskning internt finansiert

PriTEM: Privacy-preserving Transactive Energy Management

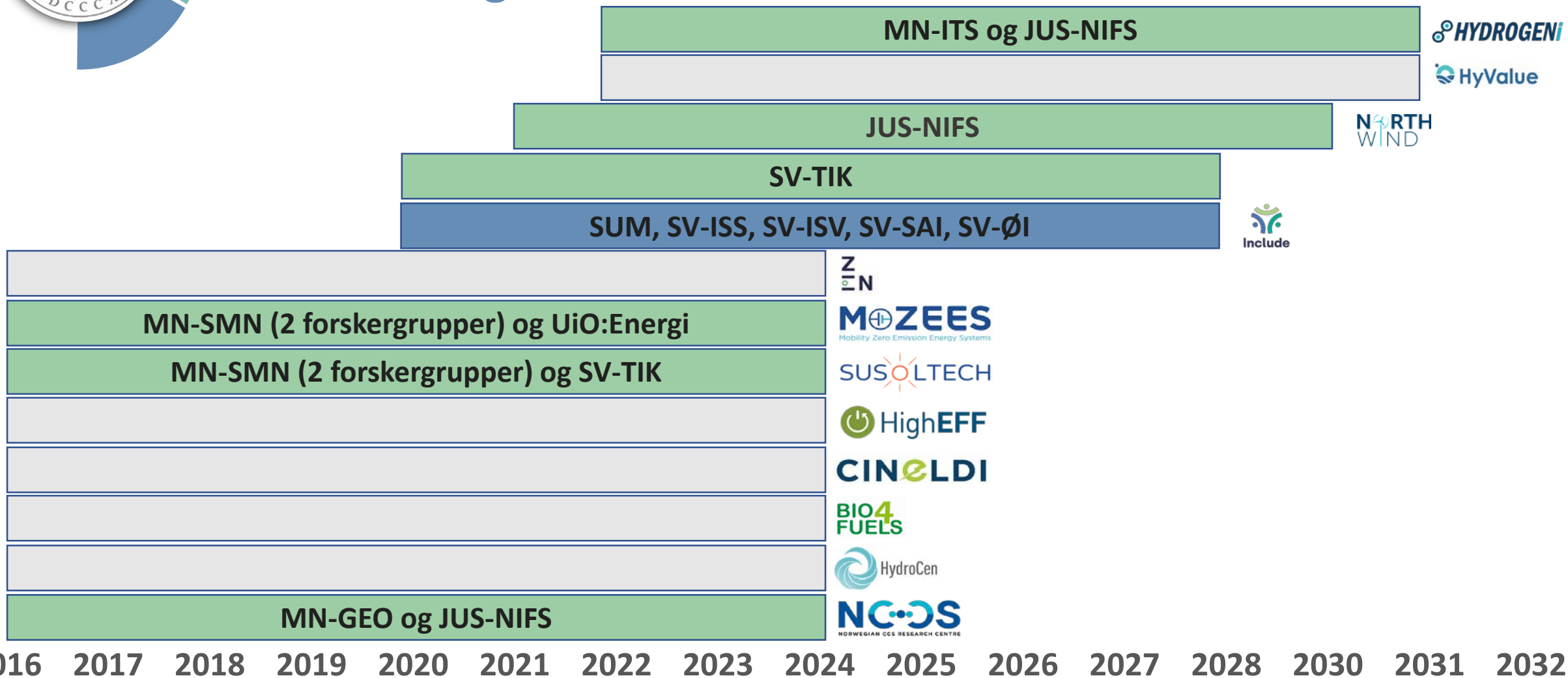
- Safe and secure decentralized energy trade (P2P)
- 5 PhDs + 1 postdoc
- Involving:
 - Informatics, Technology systems, Psychology, Law

PriTEM will develop new knowledge at the intersection of Energy technology, Energy Informatics, Psychology, and Data and Energy Law through collaboration and highly cross-disciplinary research synergy for privacy preserving and secure data sharing based transactive energy management.

UiO:Energi og miljø – Forskning NFR

2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2030 2031 2032

UiO: Energi og miljø – Forskning NFR

FME Include will produce knowledge about how to realise a socially just low-carbon society through *socially inclusive processes* and in close collaboration between researchers and partners in the public, private and voluntary sectors.

Highly interdisciplinary, combining anthropology, political science, human geography, law AND a bit of technology

UiO: Energi og miljø – Forskning EU

Klynge 5 – Klima, energi og transport

- Sitter i nasjonal referansegruppe
- Utkast til utlysninger – (noe) mulighet til å påvirke
 - Dialog med relevante forskere, videresender evt. tilbakemeldinger

Møter i Brussel

- Følger enkelte webinar (tidligere fysisk)

Nye muligheter?

- Guild/ARUA clusters of research excellence

Tidligere aktiviteter

- *Arrangerte infomøter internt (+ NCP)*

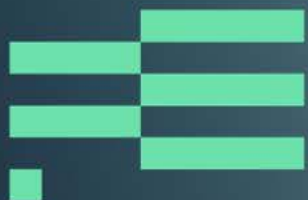
UiO: Energi og miljø – Samarbeid

Det betyr noe å være fysisk samlet!

UNIVERSITY
OF OSLO

The Future of Energy is Green and Digital

10-11 January 2024

oslo
science
city arena

The Future of Energy is Green and Digital

10.-11. januar 2024, Blindern

Day 1

- Understanding our Challenge: Building our Green and Digital Energy System
- Challenge 1: Accelerating a Massive Scale-Up of Renewable Energy
- Challenge 2: Dealing with More Variability - Storage and Flexibility
- Challenge 3: Increasingly Complex Grids - Balancing and Optimizing
- Challenge 4: Building Systems For the People to Meet Societal Needs

Day 2

- Building Communities 1: Cities Are Key to Green and Digital Energy Solutions
- Building Communities 2: A Future Ukrainian Energy System

The Future of Energy is Green and Digital

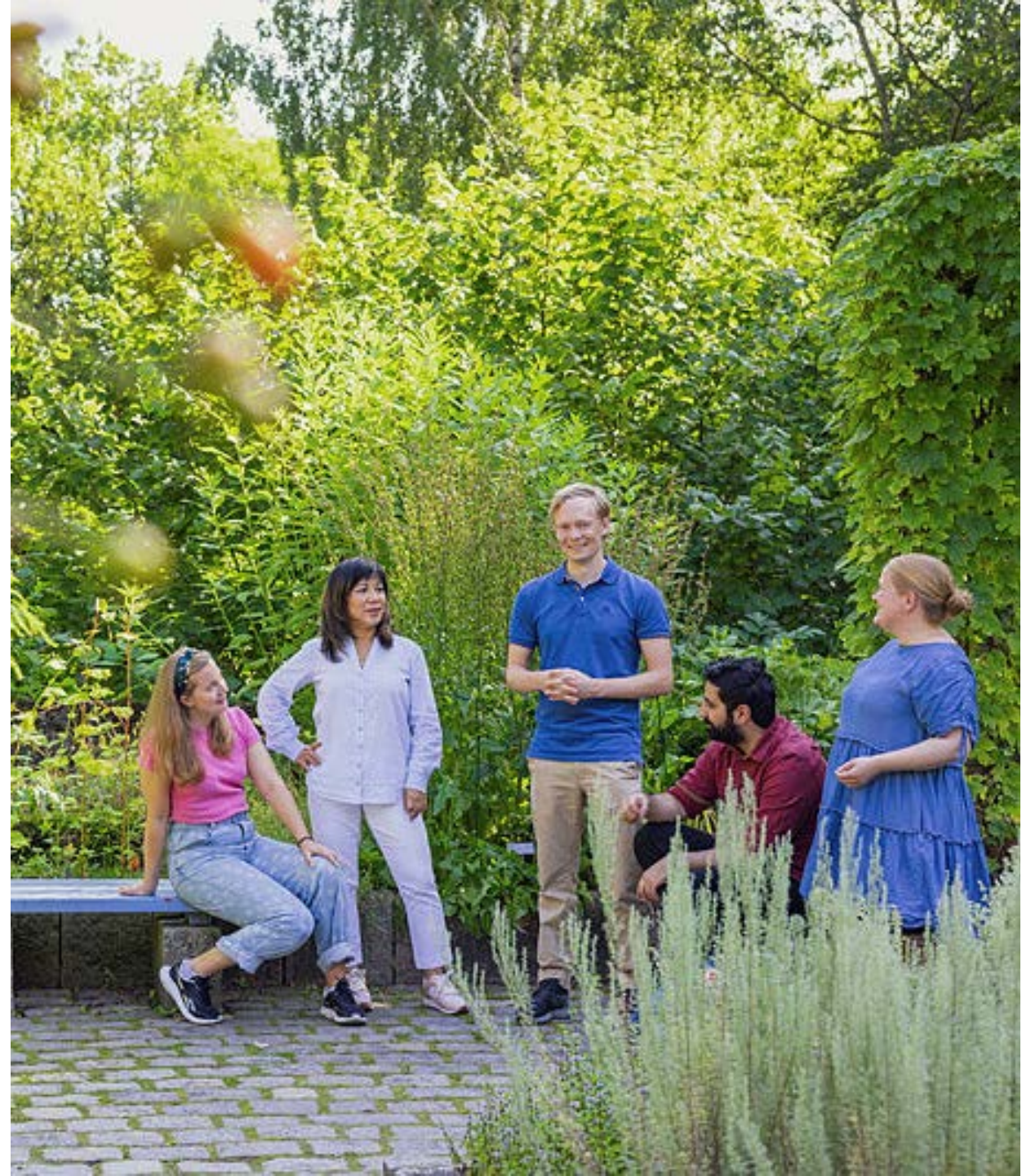
www.uio.no/futureofenergy

UNIVERSITETET I OSLO

Forskningslederprogrammene ved UiO

Forskningskomiteen, 11.12.23

Anna K. Buverud
Teamleder, Forsknings- og utdanningslederprogrammene

Forskningslederprogrammene (Forskningskomiteen/FIADM)

FLP:

- Oppstart i 2007
- 2024: FLP 16
- 40 deltakere annet hvert år, 1/3 eksterne deltakere siden 2010
- Forskere med flere års erfaring med forskningsledelse
- På engelsk annen hver gang
- 10 dager, 4 samlinger

RLP-Start:

- Startet i 2015
- 2024: kull 10
- 40 deltakere årlig, 1/3 eksterne
- Forskere som nylig har fått ansvar som forskningsledere
- Må ha noe å lede ved kursstart
- På engelsk
- 5 dager, 2 samlinger

Utdanningslederprogrammet (Utdanningskomiteen/SADM)

ULP:

- Startet i 2013
- 2023: ULP8
- 40 deltakere annet hvert år, 1/3 eksterne deltakere fra 2017
- Vitenskapelige og administrative utdanningsledere
- På norsk
- 7 dager, 3 samlinger

Instituttlederprogrammet (OPA)

Felles programteam, samarbeid om planlegging og organisering.
UiO-deltagelse er delvis finansiert av Universitetsstyret.

Research Leadership Programme 2022 – Consolidating level: example of thematic flow

First joint event: 5 – 7 April 2022	Second joint event: 31 May – 2 June 2022	Third joint event: 26 – 27 September 2022	Fourth joint event: 14 – 15 November 2022
<p>Focus: Leading researchers and research groups</p>	<p>Focus: Leading research with direction and ambition</p>	<p>Focus: Developing my personal leadership and relational aspects of leadership</p>	<p>Focus: Leadership in daily life – from intention to action</p>
<p>Themes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leadership in the academic world <ul style="list-style-type: none"> ○ Inner motivation ○ Authority • Adaptive leadership • Group development and dynamics • Personal differences and self-insight • Organising and developing research groups • Individual leadership cases 	<p>Themes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategy inside-out: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambition-based strategic leadership ○ Goals and must-win-battles ○ Designing involving processes ○ Communicating your ambition ○ Strategic dilemmas • Portfolio management • Introduction to personal leadership and the Leadership Mirror 	<p>Themes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Self-insight and the use of feedback • Dialogue and the anatomy of conflicts • How to handle “bandits” • Culture building in research environments 	<p>Themes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategy outside-in <ul style="list-style-type: none"> ○ International trends ○ Strategic context ○ Mission-orientation • Sustainable leadership <ul style="list-style-type: none"> ○ Values ○ Time management ○ Prioritisation • Talent development • Recruitment • The road ahead: aims and priorities in my leadership

RLP15

Svar	Very satisfactory	Satisfactory	Fair	Poor
Your overall impression of the Research Leadership Programme?	64.7%	35.3%	0%	0%
Relevance to your own leadership function?	52.9%	41.2%	5.9%	0%
Usefulness for your own development as a leader?	70.6%	29.4%	0%	0%
Outcome seen in relation to your own expectations to this programme?	64.7%	29.4%	5.9%	0%

Research Leadership Programme – Starting level (RLP-Start)

Draft: Themes 2023

Home assignment:
Personal cases/narratives

10–12 May 2023

Research leadership – the basics

Thematic issues:

- Introduction to research leadership
- Role transformation
- Understanding and benefitting from personal differences
- Authority in research leadership
- Motivation
- My inner purpose
- Time management
- My leadership situation (personal cases)

Home assignment:
Motivation interview + reflection notes

19–20 September 2023

Strategic leadership: The way forward

Thematic issues:

- My current leadership situation
- Relational leadership
- Strategic leadership: Ambition and ambition-based goals
- Leading a research team
- The leadership challenges ahead

General impression – comparison overall programme

2023

	Very satisfactory	Satisfactory	Fair	Poor
Your overall impression of the RLP - Starting Level 2021?	83,3 %	16,7 %	0 %	0 %
Relevance to your own leadership function?	63,9 %	36,1 %	0 %	0 %
Usefulness for your own development as a leader?	69,4 %	27,8 %	2,8 %	0 %
Outcome seen in relation to your own expectations to this programme?	80,6 %	19,4 %	0 %	0 %

2022

	Very satisfactory	Satisfactory	Fair	Poor	Very poor
Your overall impression of the RLP - Starting Level 2022?	44,4 %	44,4 %	8,3 %	2,8 %	0 %
Relevance to your own leadership function?	38,9 %	47,2 %	11,1 %	2,8 %	0 %
Usefulness for your own development as a leader?	50 %	38,9 %	8,3 %	2,8 %	0 %
Outcome seen in relation to your own expectations to this programme?	38,9 %	41,7 %	13,9 %	5,6 %	0 %

2021

	Very satisfactory	Satisfactory	Fair	Poor	Very poor
Your overall impression of the RLP - Starting Level 2021?	56,8 %	35,1 %	5,4 %	0 %	2,7 %
Relevance to your own leadership function?	51,4 %	37,8 %	8,1 %	0 %	2,7 %
Usefulness for your own development as a leader?	62,2 %	27 %	5,4 %	2,7 %	2,7 %
Outcome seen in relation to your own expectations to this programme?	67,6 %	24,3 %	2,7 %	0 %	5,4 %

Programmer 2024

- Personlig utvikling, ikke “det nyeste innen forskningsledelse”
- Deltagerne må være aktive forskere, med ledelsesansvar for andre forskere
- Doktorgrad er et krav

- **FLP16:**
- Deltagere må være aktive og erfarne forskningsledere. Norsk/dansk undervisning og gruppearbeid.

- **RLP-Start 2024:**
- Deltagere må være nye i rollen som forskningsledere og må ha noen å lede ved programmets oppstart.

UNIVERSITETET I OSLO

Publikasjoner og åpen tilgang – UiO 2023

En oversikt av årets rapportering og åpen
tilgang

Margaret Louise Dyrnes Fotland
Seniorrådgiver
Avdeling for forskning- og innovasjonsadministrasjon

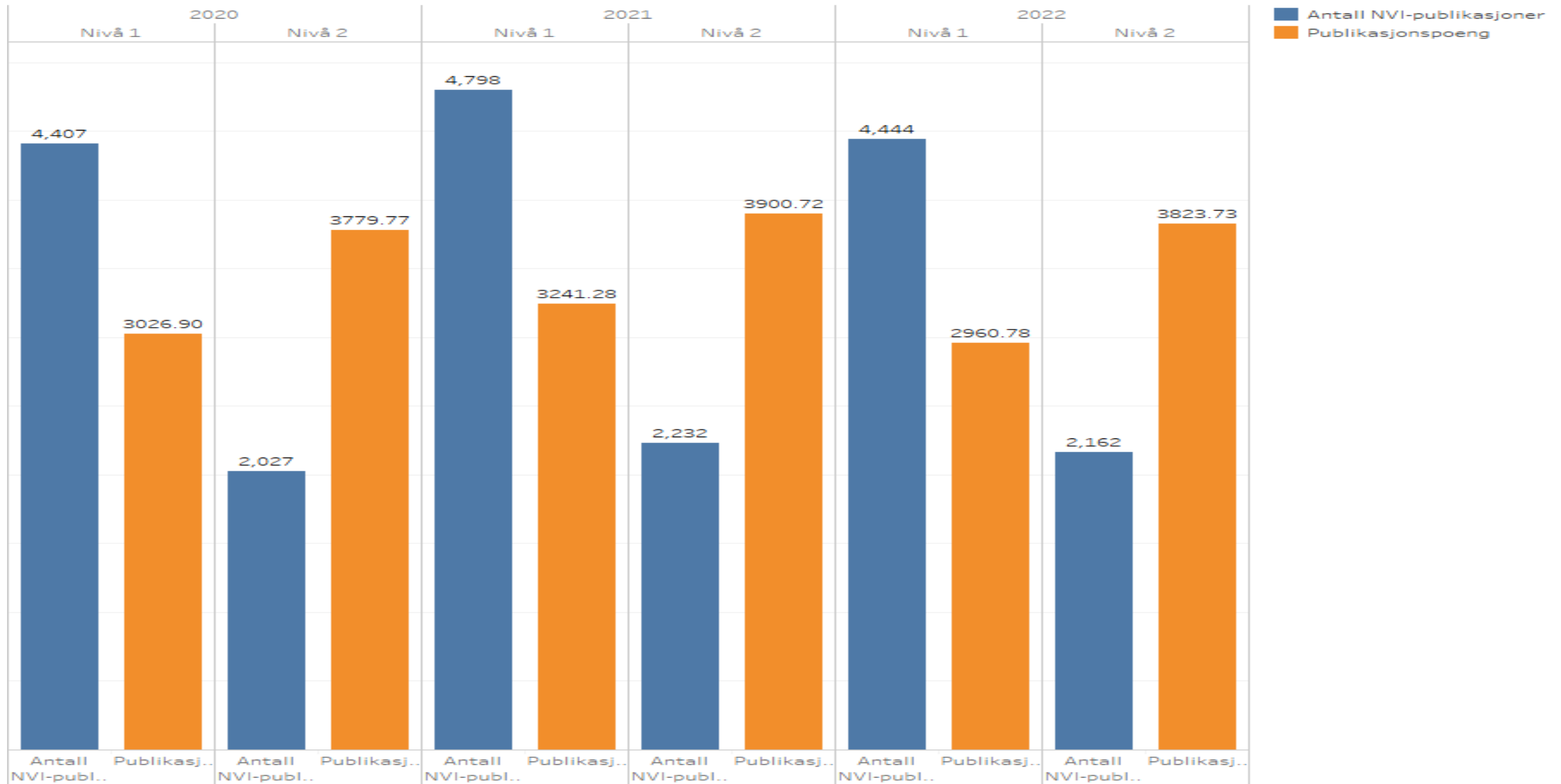
11.desember 2023

Agenda

- Oversikt over UiOs publikasjoner i tall
- Åpen tilgang i tall UiO
- Nasjonale føringer åpen tilgang etter 2024
- Innspillsprosess: gjennomgang av publiseringsindikatoren

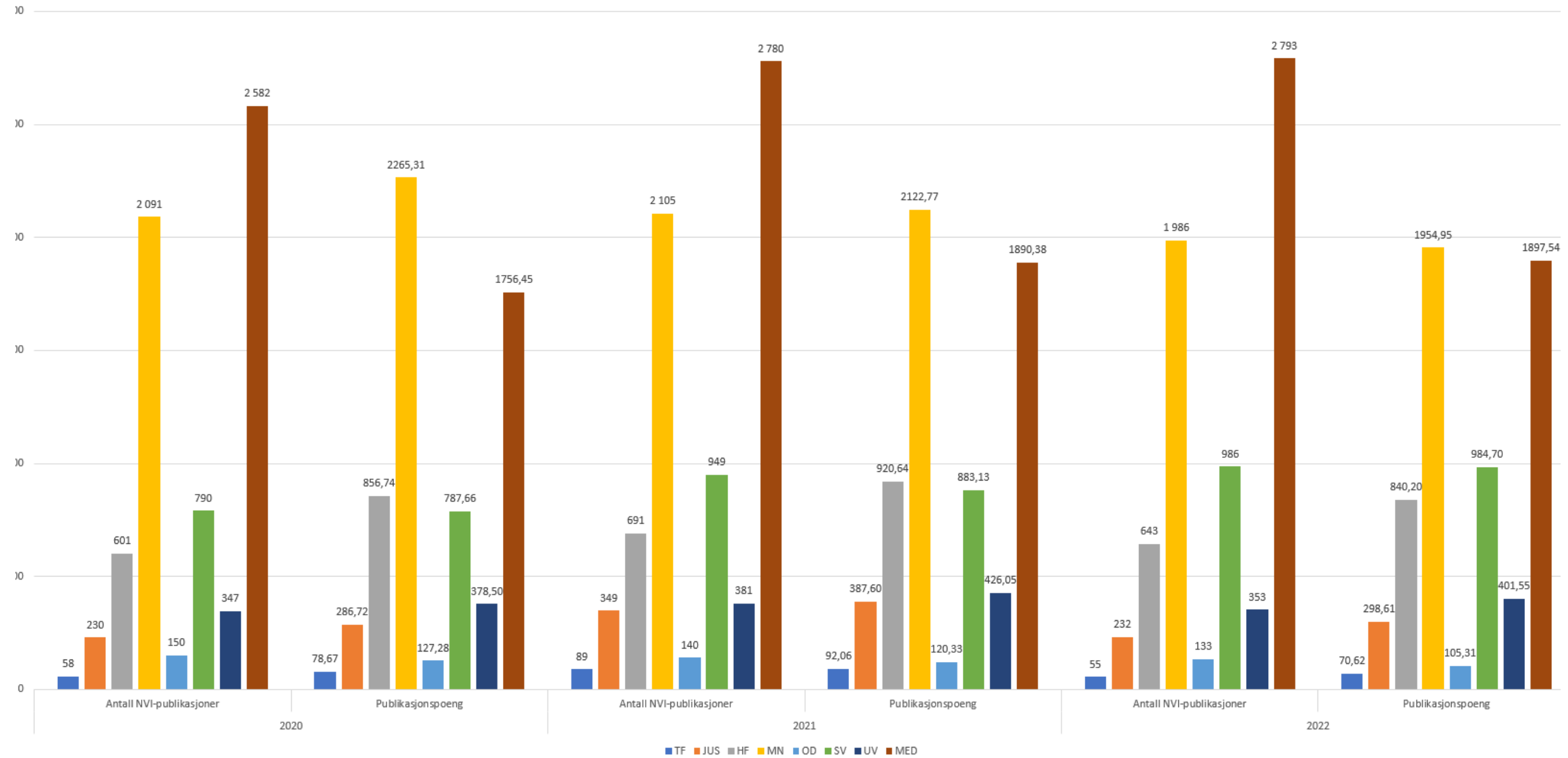
Oversikt antall publikasjoner og publiseringspoeng delt på nivå 2020-2022

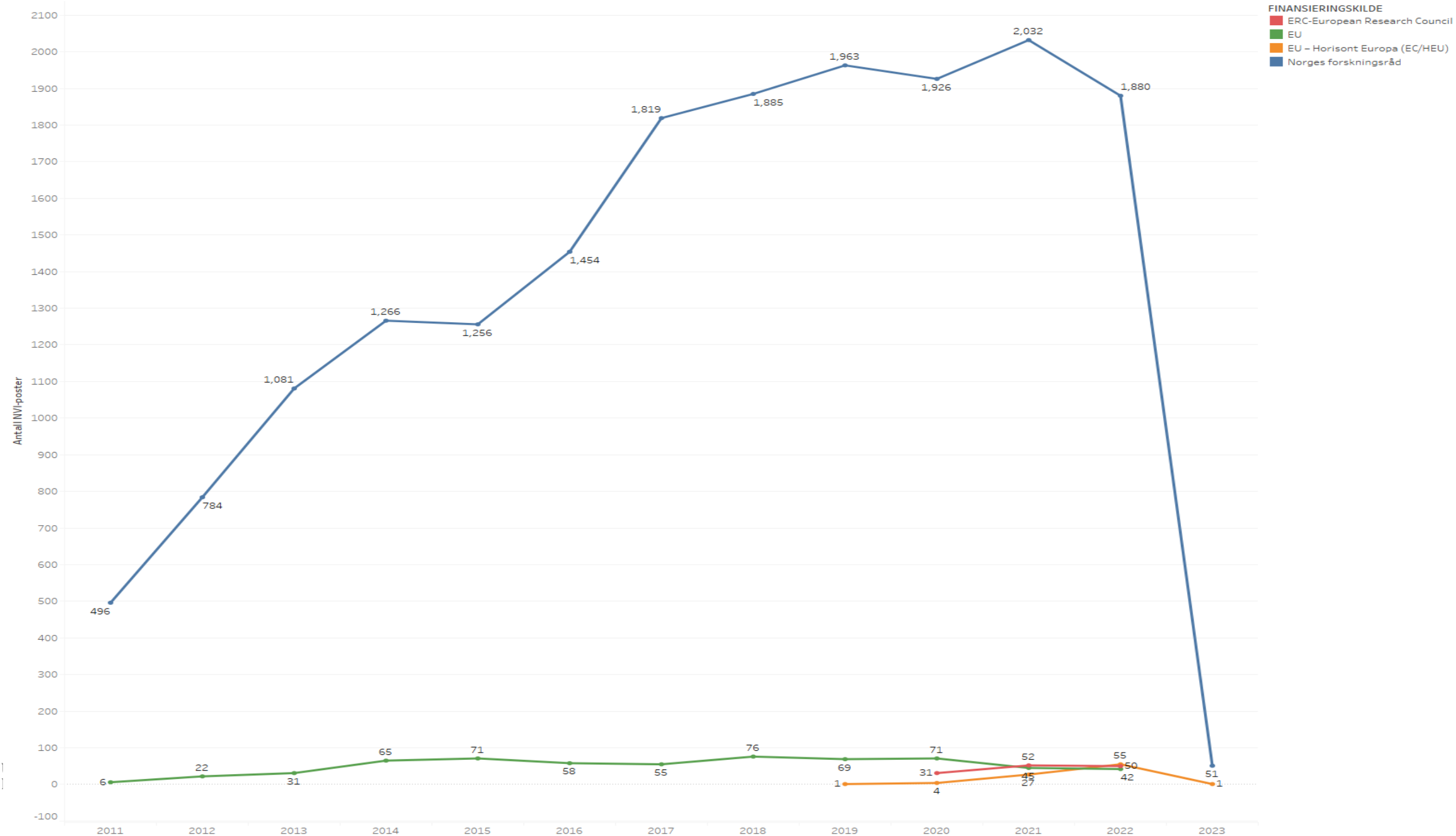
Publiseringspoeng per faglig årsverk 2022

Universitetet i Oslo	1.73
Det humanistiske fakultet	1.39
Det juridiske fakultet	1.71
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	1.59
Det medisinske fakultet	2.24
Det odontologiske fakultet	1.22
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	1.93
Det teologiske fakultet	1.67
Det utdanningsvitenskapelige fakultet	1.72

Fakultetsoversikt 2020-2022

Finansieringskilder for Universitetet i Oslo - oversikt

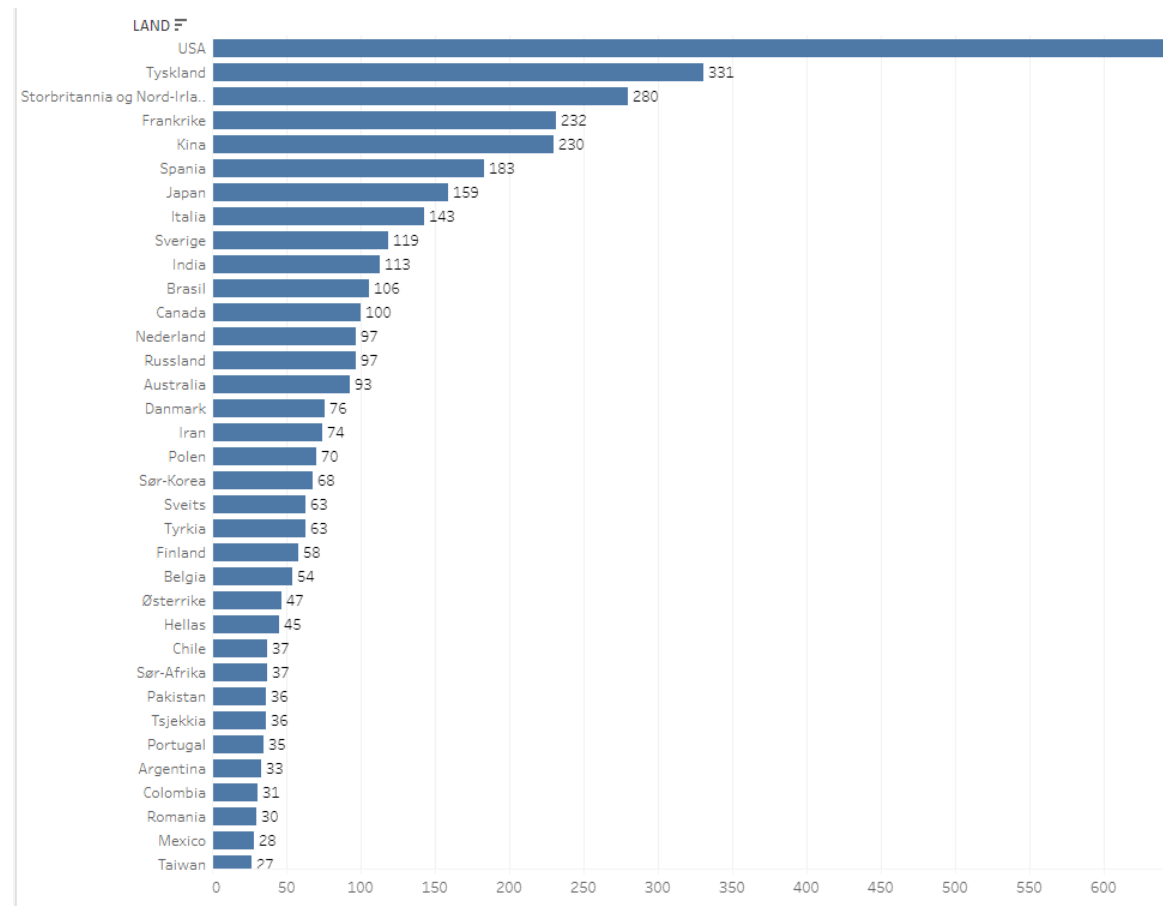

Samarbeid og sampublisering UiO 2018-2022

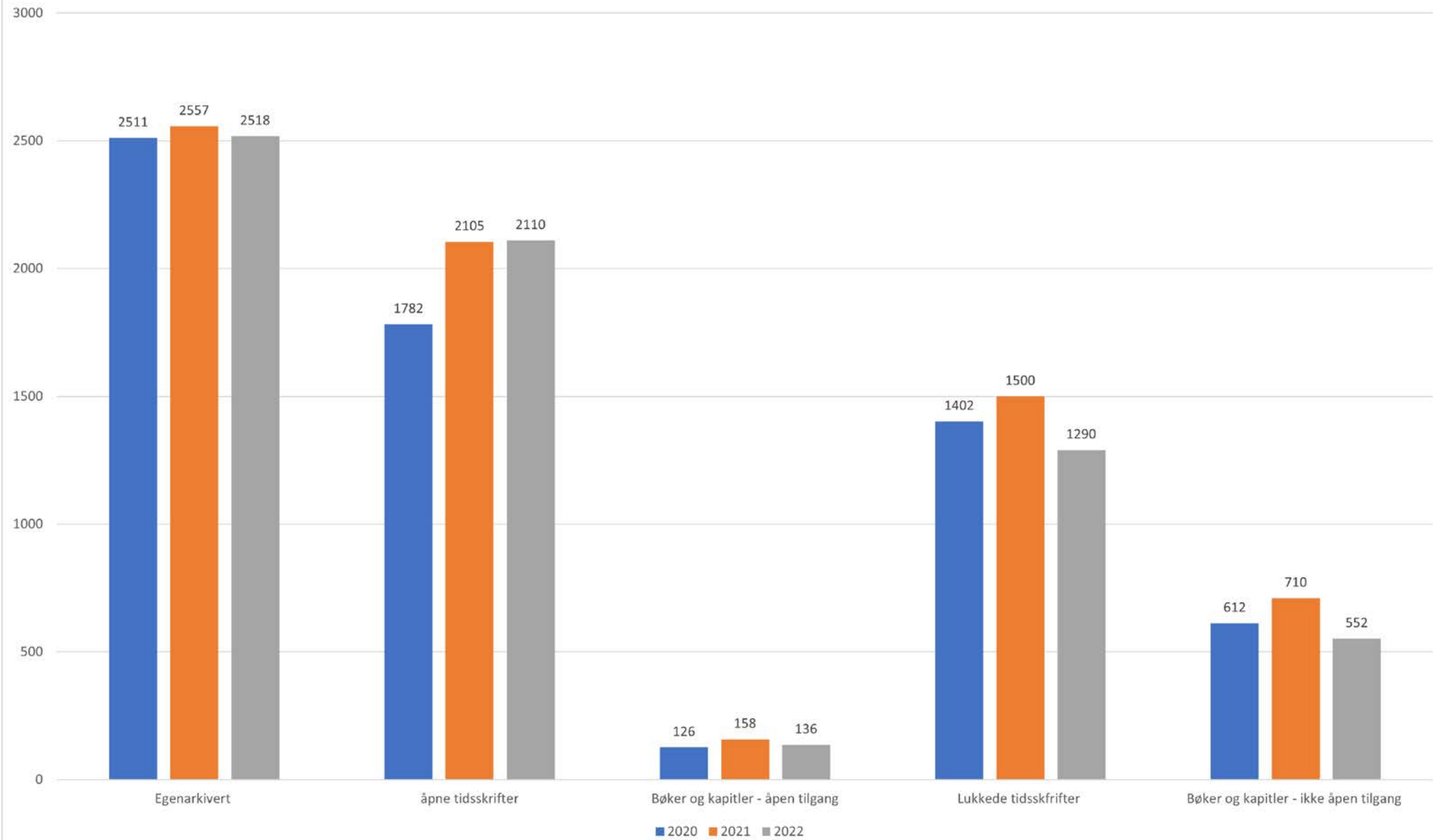
UiO har samarbeidet og sampublisert med:

- 175 land
- Ca. 4800 institusjoner
- 58058 publikasjoner

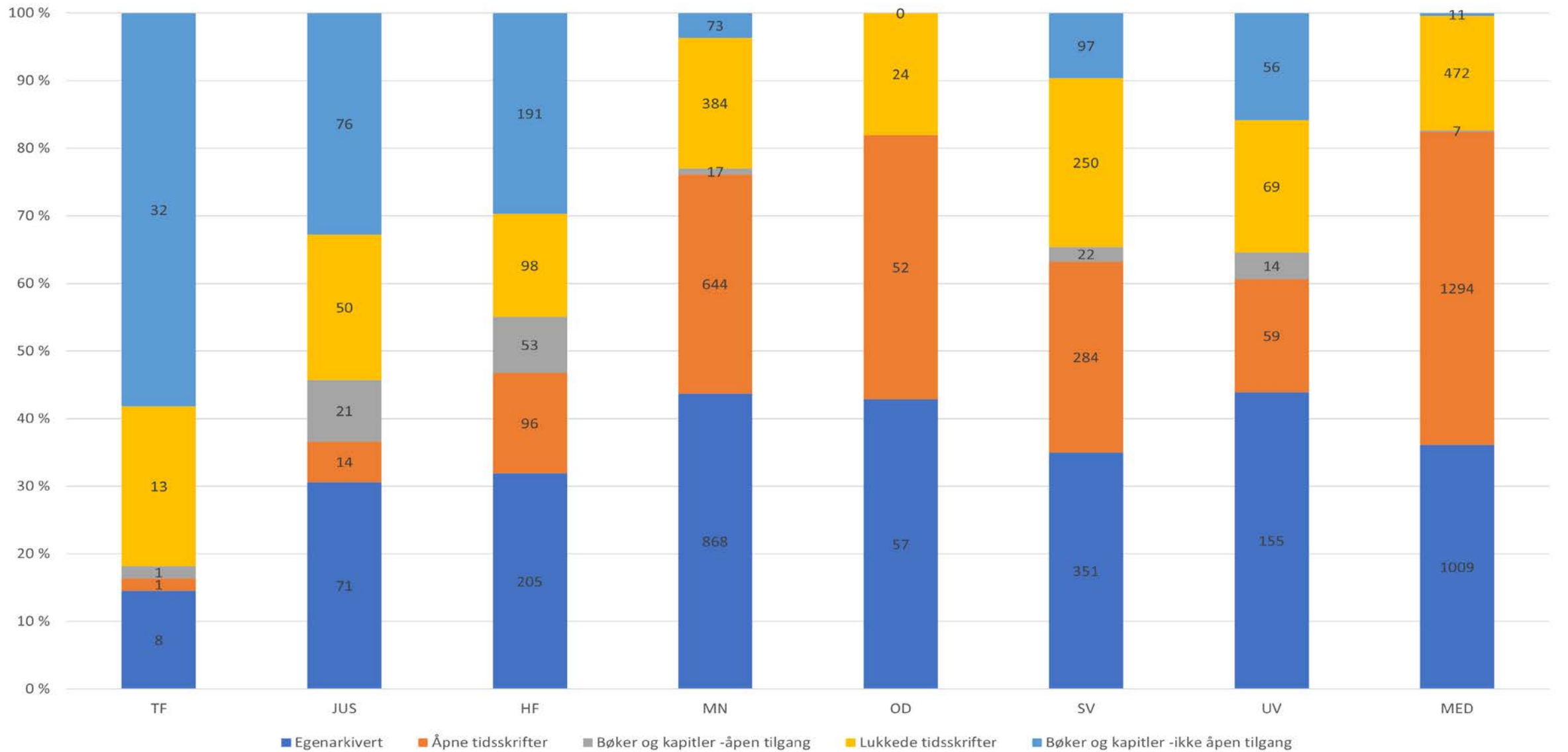
Samarbeidsland topp 35

Oversikt åpen tilgang 2020-2022

Åpen tilgang status - fakultetene 2022

Åpen tilgang etter 2024 – rapport fra nasjonal arbeidsgruppe

Hva anbefaler vi?

- ha fokus på kvalitet – stimulere prosesser og verktøy som bidrar til kvalitet i vitenskapelig publisering.
- utfordre markedsposisjonen til dagens mega-forlag.
- støtte opp om diamant-modellen, ved å bidra til bærekraftige finansieringsmodeller for både eksisterende publiseringkanaler og i utviklingen av nye, som for eksempel Open Research Europe.
- videreutvikle Norsk register over vitenskapelige publiseringkanaler som et register over anbefalte publiseringkanaler og som portvokter mot useriøse kanaler og kanaler som opererer i gråsonen. Neste steg er internasjonalt register.
- bidra til transparente og rimelige prismodeller (for publiseringsavgift og andre betalingsløsninger). Støtte opp om innovasjon i alle ledd av publiseringsprosessen og i måten forskning evalueres.
- forskere som påtar seg redaktøransvar har et særskilt ansvar.
- sikre at forskere er involvert i, og har god opplæring knyttet til alle reformer i dagens publiseringslandskap.

Hva anbefaler vi (forts...)

- arbeide for å utvide bruken av strategier for å beholde rettighetene hos forskerne ved å vedta institusjonelle strategier og at det utredes om slike strategier kan implementeres på nasjonalt, europeiske og globalt nivå.
- oppretholde publisering og les- avtaler (PAR) for en begrenset periode, men med strenge og tilpassede krav til åpenhet, monitorering av tidsskriftenes faktiske overgang til åpen tilgang og kostnader. Norge må samarbeide internasjonalt slik at design og innretning blir mest mulig likt praktisert.
- utvikle en ny praksis for vurdering av forskning og forskere gjennom Coalition for Advancing Research assessment (CoARA) og Veileder for vurdering av akademiske karriereløp (NOR-CAM), som støtter opp om prinsippene i The Declaration on Research Assessment (DORA).
- arbeide for bærekraftige finansieringsmodeller for åpen tilgang og nødvendig infrastruktur.

Innspill til rapport

Innspill fra UH-sektoren

- Invitasjon sendt ut fra UHR som også bidrar med eget hørings svar. Generell støtte til den overordnede analysen i rapporten, men også uenighet, blant annet mellom de fire breddeuniversitetene
- Alle institusjonene verdsetter at kvalitet er kommet inn, men ulik vektning
- Viktig at politikktutforming tar hensyn til fagforskjeller (peer-review/preprint/ORE etc)
- Prioriter diamant, men ... (kvalitet, finansiering, tar lang tid, flytt ressurser over, fasiliter, modeller S2O)
- Er grønn overgang eller et varig alternativ?

- **Publiser- og les avtaler (PAR):** Noen vil flytte bort fra PAR og over til diamant raskt, for å oppnå endring. Andre vil tillate PAR for fellesavtaler er viktig. Flertallet ønsker å videreføre midlertidig, noen til 2025, noen 2027 og andre enda lengre. Noen savner bedre beskrivelse av overgang fra PAR til diamant.
- Støtter nasjonal metodikk for å overvåke kostnader.
- Viktig å avklare forholdet mellom åpen tilgang til publikasjoner og åpne data
- Akademisk frihet og forskningsintegritet må ivaretas
- Støtter forslaget om å utvide NÅHST med flere fagområder og internasjonale tidsskrifter av høy kvalitet med norsk tilknytning.
- Det må utarbeides bærekraftige modeller for åpen tilgang til bøker
- Et velfungerende nasjonalt vitenarkiv (inkludert Cris) er en forutsetning

Innspill fra instituttene

- Koordinert av Forskningsinstituttens Fellesarena (FFA) og i tillegg uttalelser fra PRIO, SINTEF, ISF, FAFO
- Generelt positive til rapporten. Nasjonal politikk bør utformes i slike prosesser
- Ansvar for omstilling må tas av finansierer og myndigheter. Institutter har begrenset muligheter. Kan i liten grad finansiere diamant.
- Bekymret for økte kostnader for forskertunge miljøer med prosjektfinansiering. Bør ha økt fokus på kostnader til publiseringsavgift. Bør dekkes av Forskningsrådet som projektkostnader.
- Rettighetsstrategi er viktig. Bør være nasjonal. Eventuelt konflikt må tas kollektivt for at mange mindre institutter tør innføre rettighetsstrategi.
- Støtter konkurranser for å fremme gode åpne kanaler
- Generelt bør rådene være tydeligere
- Kravene må være mer spesifikke og godt informert om hvis det skal bli noen forandring
- Frikjøp – må begrunne bedre hvorfor dette ikke bør gjøres

Innspill fra helseforetakene

- Redaktørrollen – viktig å sikre uavhengighet i forhold til forlag og eget fagmiljø
- Fagmiljøene bør utfordres på om de kan flytte (skandinaviske) tidsskrifter til diamant
- Kanalregisteret må utvikles og informeres om
- Kvalitetsvurderinger bør fremkomme i registeret (men kvalitetsbegrepet må også forankres)
- Begrenset hva det enkelte sykehus kan utrette:
- Rettighetsstrategiene må forankres på et høyere nivå, fortrinnsvis nasjonalt
- Forskningsfinansiering må finansiere infrastruktur for publisering
- Må gå i takt med andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt (også når det gjelder evaluering og karriere)
- Publisering og les-avtaler (PAR) bør avvikles, men bør landes mykt (urealistisk med 2025)
- Alternativt fagspesifikke PAR-avtaler (sykehusene ikke råd til brede avtaler)
- Nasjonalt vitenarkiv nødvendig for sykehusenes arkivering
- Hva som ligger i de siste 20 % som fortsatt er lukket må utredes nærmere

Veien videre

- Arbeidsgruppens rolle – våre anbefalinger
- Arbeidsgruppen er fristilt fra sine oppdragsgivere på den måten at anbefalingene i rapporten kommer fra arbeidsgruppen
- Hva legger vi vekt på ved vurdering av innspill?
- Arbeidsgruppen er opptatt av løsninger som støtter opp om en realistisk vei til målet
- Anbefalinger må støtte opp om kvalitet
- Anbefalingene må være økonomisk bærekraftige. Det betyr at endringer til et nytt landskap bør skje innenfor dagens økonomiske rammer
- Forslag til endelig strategi legges frem for referansegruppa 14. november
- Lansering med seminar 14. desember

Publiseringsindikator - 2025

Medlemmer:

- Jens Petter Berg, OUS
- Tanja Storsul, OsloMet
- Henrik Urdal, PRIO

Sekretariat:

- Vidar Røeggen, UHR/HK.dir – publiseringsutvalget

Rådgiver:

- Gunnar Sivertsen, NIFU

- Publiseringssindikatoren fjernes fra finansieringsmodellen til universitets- og høgskolesektoren, men videreføres i finansieringssystemet til forskningsinstituttene og helseforetakene.
- Regjeringen ønsker imidlertid å videreføre en nasjonal statistikk for vitenskapelig publisering som også omfatter universitets- og høgskolesektoren.
- I lys av disse endringene har Det nasjonale publiseringsutvalget fått i oppdrag å utrede fremtidig organisering av arbeidet med registeret over vitenskapelige publiseringskanaler og publiseringsstatistikken.
- Utvalget har nedsatt en arbeidsgruppe til å lede dette arbeidet.
- Arbeidsgruppen inviterer nå forskningsinstitusjonene til å gi skriftlig innspill og inviterer samtidig til et åpent webinar for å sparke i gang innspillsrunden.

[Webinar: Utredning av publiseringsindikatoren - Universitets- og høgskolerådet \(uhr.no\)](https://uhr.no)